

BŁAŻEJ KARWAT

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego „Stricte”

**Poziom wiedzy oraz doświadczenia związane
z narkotykami wśród uczniów szóstych klas
Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie**

SZCZECIN 2005

Spis treści

Wstęp: Rozmiary zjawiska narkomanii w Polsce	3
Rozdział 1: Wprowadzenie do badania. hipotezy, zmienne i wskaźniki	7
Wprowadzenie do badania. Kategorie analityczne	11
Rozdział 2: Przebieg badań. Zachowania respondentów	14
Rozdział 3: Zestawienie danych.....	15
Rozdział 3: Wnioski z badań	31
Zakończenie	36
Bibliografia	37

PODZIĘKOWANIA

Dziękuję

Ewie Paciorek pedagogowi

i

Ewie Puskiewicz, studentce IV roku pracy socjalnej

za pomoc w przeprowadzeniu ankiet na terenie Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie

Wstęp

Rozmiary zjawiska narkomanii w Polsce

Historia cywilizacji nieodłącznie wiąże się z historią przyjmowania substancji psychoaktywnych. Przyczyny, dla których młodzież zażywa narkotyki są bardzo zróżnicowane: potrzeba zmiany świadomości, poszukiwanie przyjemnych wrażeń, wzmocnienie przyjemności, czy też zwykła ciekawość i walka z nudą. Niestety coraz częściej jest to także sposób ucieczki przed kłopotami, tak w szkole, jak i w domu rodzinnym. Dla specjalistów jest to znaczący sygnał ostrzegawczy – dom rodzinny przestał zapewniać poczucie bezpieczeństwa młodym ludziom, wkraczającym w dorosłe życie.

Niemożliwym wydaje się, by rodzice dzieci zażywających narkotyki, bądź nadużywających alkoholu nie zauważyli zachodzących zmian. Jednakże większość rodziców nie dopuszcza do siebie myśli, iż ich dziecko nadużywa środków odurzających. Wiąże się to z niemożnością sprecyzowania tego, co ich niepokoi. Zmiany zachodzące w zachowaniu dziecka są często stopniowe i subtelne, co utrudnia zauważenie ich oraz podjęcie niezbędnego leczenia i terapii. Bywa jednak i tak, że postępują młodzi ludzie, nadużywając narkotyków zaczynają zachowywać się w skrajnie odmienny i gwałtowny sposób. Niektórzy jednak skutecznie „zbijają z tropu” rodziców, gdyż ci nie posiadają wiedzy na temat działania narkotyków. Okazuje się, że znacznie częściej rodzice po prostu nie poświęcają uwagi swojemu dziecku. Nie interesują się jego postępami w nauce, życiem towarzyskim i uczuciowym. Zwykle jest to wyuczony błąd wychowawczy, który popełniany jest przez rodziców, a za kilkanaście lat będą popełniały go dzieci. Jest to niejako błąd przenoszony z pokoleń na pokolenia. W Polsce mamy do czynienia z prawdziwą epidemią chorób cywilizacyjnych. Już w 1998 roku w lecznictwie odwykowym osób uzależnionych od alkoholu zarejestrowanych było 120 tysięcy osób¹. Ocenia się, że z problemami, charakterystycznymi dla alkoholików, związanych jest około trzech milionów osób (dorosłych i dzieci)². Dlatego istotną rolę w rozpoznawaniu objawów oraz udzielaniu pomocy, czy działaniach prewencyjnych odgrywa szkoła oraz pedagodzy.

¹ Raport o sytuacji polskich rodzin, Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Rodziny, Warszawa 1998, str. 109.

² Raport o sytuacji polskich..., op. cit., str. 109.

Problem staje się nagłym, bardzo niepokojące są dane epidemiologiczne – wskazują one na wzrost zainteresowania młodzieży używaniem nowych substancji, są to głównie przetwory konopi indyjskich, amfetaminy oraz środków halucynogennych. Uwagę zwraca niski wiek rozpoczęcia ich stosowania oraz brak świadomości zagrożeń związanych ze stosowaniem tych substancji. Jednocześnie chcę zauważyć, iż młodzi ludzie są gotowi do dialogu z dorosłymi, chcą rozmawiać o wszystkich zagrożeniach pojawiających się w ich otoczeniu. Ponieważ duża ilość młodych była namawiana do wzięcia narkotyków, chcą wobec tego wiedzieć, jak bronić się przed presją. Młodzież ma świadomość o swej niepełnej i fragmentarycznej wiedzy, która wymaga rozwinięcia i usystematyzowania.

Kluczowym pojęciem dla badań są narkotyki. Rozumiem pod tym pojęciem nielegalne substancje psychoaktywne. Wprawdzie problematyka badania obejmowała używanie wszystkich substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu i tytoniu), to jednak szczególnie interesowało mnie, co młodzież powiedziała o substancjach nielegalnych. Pod pojęciem substancji psychoaktywnych rozumiem substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego używane w celu zmiany stanu psychicznego. Substancje nielegalne to takie, których produkcja i dystrybucja jest nielegalna. Są to np. marihuana lub kokaina. Narkotyki te stały się częścią życia codziennego młodych ludzi i nie są przez nich postrzegane jako element sytuacji niezwykłych, czy niecodziennych. Stosunek do narkotyków zdecydowanie różni grupę młodzieży od dorosłych. Wyraża się to także w sposobie mówienia o nich. Młodzież nie operuje w zasadzie pojęciem narkotyków w sensie, jaki nadają temu pojęciu dorośli: albowiem mówi o konkretnych substancjach, wykazując zresztą sporą wiedzę w tym zakresie. Młodzi łączą także nielegalne substancje psychoaktywne z legalnymi. Odmienne są reakcje obu grup na przypadki używania narkotyków. Dorośli uruchamiają natychmiast myślenie w kategoriach aksjologicznych i normatywnych (w tym także prawnych), deklarując potępienie. Młodzież zaś w ogóle nie myśli o tym w kategoriach normy czy prawa. Jeśli ma negatywny stosunek do używania narkotyków, to dlatego, że uważa je za straszne, ale nie dyskryminuje i nie odtrąca spośród kolegów, którzy je zażywają.

Narkotyki najczęściej używane przez uczniów klas gimnazjalnych

Według Instytutu Neurologii i Psychiatrii³

Konopie	Amfetamina	LSD	Opity	Leki	Substancje wziewne	Ekstazy	Kokaina	Inne
84,8%	12,7%	7,4%	2,4%	1,9%	1,9%	1,9%	1,2%	1,4%

Założenie, że nic nie da się poradzić na to, że uczniowie biorą poza szkołą jest błędne. Nie wystarczy także skarżyć się jedynie na obecność dealerów w sąsiedztwie szkoły. Dlatego istotne jest, by nauczyciel posiadał wiedzę niezbędną do wykrycia, który z uczniów jest pod wpływem narkotyków. Równie ważna jest współpraca w celu wyeliminowania substancji psychoaktywnych ze szkół. Niezbędne jest też uświadamianie uczniów o szkodliwości narkotyków.

Z wielu obserwacji socjologicznych, przeprowadzonych w środowiskach osób nadużywających narkotyków, wysuwa się wniosek, że najbardziej zagrożoną grupę społeczną stanowią ludzie młodzi. Coraz częściej dowiadujemy się, że do pierwszych kontaktów z narkotykami dochodzi już w na etapie edukacji w szkole podstawowej.

Roczniki statystyczne nie zawierają danych dotyczących leczenia osób uzależnionych od narkotyków z uwzględnieniem podziału na uzależnienie od środków wziewnych, halucynogennych czy psychoanaleptyków. Dopiero pod koniec lat 90-tych w wydaniach „Rocznika Statystycznego” GUS-u pojawiły się dane statystyczne pod hasłem: zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem innych substancji psychoaktywnych. Dane wskazują, że w 1998 roku w Polsce 3312 osób kwalifikowało się do tejże rubryki statystycznej.

³ [W:] Polityka, nr 3, Warszawa dn. 20.01.2001

Rozdział 1

Wprowadzenie do badania Hipotezy, zmienne i wskaźniki

1. CEL BADAŃ

Celem badań jest poznanie:

- Poziomu wiedzy nt. narkotyków i zjawiska narkomanii;
- Rodzaju doświadczeń, które w sposób pośredni lub bezpośredni wiążą się z Problematyką uzależnień od środków psychoaktywnych;
- Poziomu wiedzy nt. środowisk, w których można zakupić narkotyki;
- Stosunku do osób zażywających narkotyki.

2. PROBLEM BADAWCZY

Skonstruowany problem badawczy ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- Czy w środowisku szkolnym są prowadzone rozmowy w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków?
- Czy uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej nr 18 w Szczecinie orientują się w problematyce uzależnień?
- Czy uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej nr 18 w Szczecinie potrafią wymienić nazwy narkotyków?
- Czy uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej nr 18 w Szczecinie mieli już kontakty z osobami rozprowadzającymi narkotyki i nadużywającymi tych środków?
- Jaki jest stosunek uczniów do osób zażywających narkotyki?

3. UŚCIŚLENIA TERMINOLOGICZNE

Narkotyki (in. środki odurzające, środki psychoaktywne, środki narkotyczne) – „wywołujące uzależnienie, naturalne lub syntetyczne produkty zdolne do zmiany zachowania tego, kto go zażywa.

Narkotyki można podzielić na pięć grup:

- A) **Środki odurzające albo „narkotyki mocne”** (ang. *hard drugs*), przede wszystkim kokaina i pochodne opium (opium, morfina, heroina, kodeina);
- B) **Narkotyki upajające** tj. alkohol, eter, octan anylu obecny w niektórych klejach modelarskich;
- C) **Halucynogeny** tj. konopie indyjskie, czyli kannabis (zażywa je 70-85% toksykomanów francuskich);
- D) **Środki pobudzające (psychoanaleptyki)** – używki, tj. kawa, herbata i tytoń, ale również amfetamina i jej pochodne;
- E) **Środki nasenne tj. barbiturany**⁴.

Narkoman – „osoba uzależniona lub zagrożona uzależnieniem. Brak jednoznacznych kryteriów, by określić, kiedy osoba zażywająca środki odurzające, psychotropowe lub zastępcze staje się narkomanem. Najczęściej jako rozstrzygający uznaje się fakt istnienia uzależnienia. Związana jest z nim: zmiana motywacji sięgania po środki odurzające, „odbrania” okazjonalnego do przymusu sięgania po środki narkotyczne z narastającą częstotliwością. (...) Najbardziej skłonne do ulegania nałogom, w tym również narkomanii są osoby o specyficznych cechach osobowości: niedojrzałe emocjonalnie i społecznie, o niskiej samoocenie, mało odporne na stres i frustrację, mało krytyczne, niesamodzielne”⁵.

Narkomania – „stałe lub okresowe przyjmowanie w celach niemedycznych środków odurzających, psychotropowych lub środków zastępczych, które może prowadzić do uzależnienia. Narkomania jest uwarunkowana wieloma czynnikami; jako predysponujące wymienia się cechy osobowości jednostki, czynniki społeczno-kulturowe oraz właściwości zażywanych środków”⁶.

Profilaktyka – „odpowiednie działanie, które ma na celu zapobieganie pojawianiu się i/lub rozwojowi danego zjawiska w konkretnej społeczności; profilaktyka może również polegać na promowaniu alternatywnych zjawisk w stosunku do tych, które usiłuje się wyrugować”⁷.

⁴ Sillamy N., Słownik psychologii, Katowice 1994, str. 168-169.

⁵ Sillamy N., Słownik..., Op. cit., str. 168.

⁶ Sillamy N., Słownik..., Op. cit., str. 168.

⁷ Biuro ds. Narkomanii, Kompendium wiedzy o profilaktyce, Warszawa 1996, str. 6.

Profilaktyka I stopnia – „zapobieganie ukierunkowane na całą społeczność i badające ewentualne przyczyny zjawiska, by osłabić ryzyko jego powstania”⁸.

4. HIPOTEZY

4.1 HIPOTEZY GŁÓWNE

4.1.1 W Szkole Podstawowej Nr 18 w Szczecinie nie prowadzi się działań z zakresu profilaktyki uzależnień.

4.1.2 Uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie mają negatywny stosunek wobec osób zażywających narkotyki.

4.2 HIPOTEZY SZCZEGÓŁOWE

4.2.1 Na terenie Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie można zakupić środki narkotyczne.

4.2.2 Uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie mieli już kontakty na poziomie styczności społecznych z osobami uzależnionymi od narkotyków.

4.2.3 Respondenci płci żeńskiej mają mniejszy poziom wiedzy o narkotykach i narkomanii, niż respondenci płci męskiej.

4.2.4 Kobiety miały mniej doświadczeń wiążących się z problematyką narkomani, niż mężczyźni.

4.2.5 Uczniowie szóstych klas Szkoły Podstawowej Nr 18 w Szczecinie darzący sympatią swoją szkołę mają mniejszy poziom wiedzy nt. narkotyków i zjawiska narkomanii.

5. USTALENIE ZMIENNYCH I WSKAŹNIKÓW

5.1 ZMIENNE NIEZALEŻNE

- Płeć;
- Poziom wiedzy o narkotykach i zjawisku narkomanii;
- Doświadczenia związane z narkotykami i osobami je zażywającymi;

5.1.1 WSKAŹNIKI ZMIENNYCH NIEZALEŻNYCH

^{8 8} Biuro ds. Narkomanii, Kompendium..., op. cit., str. 6.

Płeć – udzielenie odpowiedzi na pyt. 1 w metryczce

Poziom wiedzy o narkotykach i zjawisku narkomanii - udzielenie odpowiedzi na pyt. 8, 11, 12, 13, 14, 15 w ankiecie.

Doświadczenia związane z narkotykami i osobami je zażywającymi udzielenie odpowiedzi na pyt. 3, 5, 7, 9, 10 w ankiecie.

5.2 ZMIENNE ZALEŻNE

- Stosunku do swojej szkoły;
- Stosunek do osób narkotyzujących się;

5.2.1 WSKAŹNIKI ZMIENNYCH ZALEŻNYCH

Stosunek do swojej szkoły – udzielenie odpowiedzi na pyt. 1 w ankiecie.

Stosunek do osób narkotyzujących się – udzielenie odpowiedzi na pyt. 4, 6, 11.

Wprowadzenie do badania

Kategorie analityczne

6. KATEGORIE ANALITYCZNE

Płeć:

- a. Kobieta
- b. Mężczyzna

Poziom wiedzy o narkotykach i zjawisku narkomanii:

a. Wysoki

Respondenci: 1) potrafią wymienić minimum siedem nazw narkotyków; 2) potrafią wymienić, co najmniej trzy powody, dla których sięga się po narkotyki (słabe więzi z rodzicami, kłopoty w szkole, konflikty z prawem, dla zabawy, próba zwrócenia na siebie uwagi, chęć zbuntowania się, dla zdobycia przyjaciół i in.); 3) uznają, że narkotyki sprzyjają łamaniu prawa; 4) potrafią wymienić metody zapobiegania narkomanii; 5) posiadają wiedzę nt. miejsce, gdzie można nabyć narkotyki; 6) uznają narkotyki za groźne i potrafią to uzasadnić;

b. Średni

Respondenci: 1) potrafią wymienić minimum pięć nazw narkotyków oraz mają wiedzę nt. 2), 3), 4).

c. Niski

Respondenci: 1) potrafią lub nie, wymienić nazwy narkotyków oraz posiadają wiedze lub nie, nt. 2), 3).

Doświadczenia związane z narkotykami i osobami je zażywającymi:

a. Duża ilość doświadczeń

Respondenci: 1) prowadzili rozmowy na temat narkotyków z osobami z różnych środowisk społecznych (tj. np. z rodzicami, osobami ze środowiska rówieśniczego, pedagogiem lub wychowawcą, osobami uzależnionymi); 2) mieli kontakty społeczne z osobami uzależnionymi od narkotyków; 3) potrafią wymienić miejsca spotkań osób

narkotyzujących się (np. „na bajzlu”⁹); 4) mogą posiadać wiedzę nt. osób, należących do środowiska rówieśniczego, które zażywają narkotyki lub eksperymentowały kiedyś z substancjami tego typu; 5) mogli spotykać się z propozycjami (zachęcaniem) zażycia narkotyku; 6) mogą potrafić wymienić nazwy narkotyków, do których zażycia byli zachęcani;

b. Średnia ilość doświadczeń

Respondenci posiadali wiedzę nt. 1), 2), 4) mogą podejrzewać, kto spośród osób należących do środowiska rówieśniczego, może zażywać narkotyki.

c. Mała ilość doświadczeń

Respondenci posiadali wiedzę nt. 1), 2).

Stosunek do swojej szkoły:

a. Pozytywny

Zakreślenie odpowiedzi a) w pytaniu 1).

b. Negatywny

Zakreślenie odpowiedzi b) w pytaniu 1).

c. Obojętny

Zakreślenie odpowiedzi c) w pytaniu 1).

W ankiecie respondenci zostali poproszeni o uzasadnienie swojej odpowiedzi, co może stanowić materiał do dalszej analizy jakościowej.

Stosunek do osób narkotyzujących się:

a. Pozytywny

Respondenci: 1) chcieliby porozmawiać o narkotykach i zjawisku narkomanii oraz osobach nadużywających środków narkotycznych; 2) potrafią opisać swoje odczucia, wiążące się z obserwacją osób uzależnionych. Są to odczucia, które badacz zinterpretuje jako pozytywne, czyli dające osobom uzależnionym szansę (np. na leczenie, na otrzymywanie pomocy socjalnej), nie skreślające ich z „listy życia społecznego”(nie etykietyzują, nie stosują wobec nich schematów myślowych), nie czują obrzydzenia do tej grupy osób, sprzeciwiają się wszelkim formom dyskryminacji i niegodnego traktowania

⁹ „Na bajzlu” – jest to potoczne określenie miejsc, znajdujących się w centrum danego miasta (miejscowości, wsi), a w których spotykają się osoby uzależnione od narkotyków, głównie w celu zakupu substancji psychoaktywnej (Definicja własna).

osób uzależnionych; 3) potrafią wymienić przyczyny, które mają wpływ na to, że ludzie zażywają narkotyki, potrafią uzasadnić to, bazując na kategoriach szczegółowych, charakterystycznych dla problemów niedostosowania społecznego jednostki.

b. Negatywny

Respondent zaprzecza punktom wyszczególnionym w podpunkcie a) powyższej zmiennej zależnej (jednakże w wyjątkowych sytuacjach może on potrafić wymienić przyczyny, które mają wpływ na to, że ludzie zażywają narkotyki, potrafią uzasadnić to, bazując na kategoriach szczegółowych, charakterystycznych dla problemów niedostosowania społecznego jednostki.

c. Obojętny

Respondenci: 1) nie wykazują zainteresowania problemem; 2) nie zwracają szczególnej uwagi na potrzeby duchowe i psychiczne osób narkotyzujących się; 3) brak jakichkolwiek emocji (pozytywnych czy negatywnych);

Rozdział 2

Przebieg badań. Zachowania respondentów

Badania prowadziłem na terenie Szkoły Podstawowej nr 18 w Szczecinie, za zgodą tamtejszej dyrekcji.

W badaniach zastosowałem metodę **badania terenowych**, technikę o wysokim stopniu standaryzacji – **ankietę**. Ponieważ jednak w ostatnim czasie jako badacz nie miałem jakichkolwiek kontaktów społecznych z osobami w wieku 12-13 lat i z tego względu mógłbym mieć problemy z budową narzędzia badawczego, dlatego też przeprowadziłem kilkugodzinny **zwiad terenowy**. Zwiad ten miał na celu zapoznanie się z normami, wartościami i charakterem środowiska uczniów szóstych klas szkoły podstawowej. Obserwacje przeprowadzono w trakcie trwania zajęć lekcyjnych, co umożliwiło także zaobserwowanie, jaki zasób słów mają respondenci.

W badaniach nie doбираłem próby reprezentacyjnej. Zdecydowałem się na objęcie badaniami całości populacji respondentów. Badaniami objąłem sześć klas, ilość respondentów uczestniczących w badaniach wynosi: **121 osób, w tym 49 dziewcząt i 72 chłopców**.

Podczas badań respondenci wykazywali dość duże zainteresowanie tematyką, a badacze nie mieli specjalnych trudności w zebraniu materiałów. Ponadto respondenci nie odczuwali obaw związanych z ewentualnym przedostaniem się informacji nt. udzielanych przez nich odpowiedzi, na pytania zawarte w ankiecie. Informacja, podawana przed rozpoczęciem badania – *„Wszystkie informacje i odpowiedzi na pytania, zawarte w ankiecie są objęte tajemnicą, a same badania są anonimowe”* została zrozumiana.

Rozdział 3

Zestawienie danych

1. Zestawienie danych z metryczki, poza hipotezami (w liczbach bezwzględnych)

1.1 Respondenci

Klasa	Chłopcy (M)	Dziewczęta (K)	Razem
VI 'a'	15	7	22
VI 'b'	11	11	22
VI 'c'	10	8	18
VI 'd'	9	9	18
VI 'e'	12	5	17
VI 'f'	15	9	24
Razem	72	49	121

1.2 Ulubiony przedmiot

Przedmiot	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Żaden	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Przedmioty humanistyczne	1	0	1	1	0	0	0	2	2	1	2	1	6	5	11
Przedmioty ścisłe	4	3	3	2	3	3	5	3	1	0	7	2	23	13	36
Przedmioty ścisłe i humanistyczne	1	0	2	0	0	1	0	0	0	1	0	1	3	3	6
Przedmioty artystyczne	0	0	1	0	0	2	0	1	0	1	0	3	1	7	8
Wychowanie fizyczne	5	3	2	3	6	2	4	2	8	2	5	1	30	13	43
Godzina wychowawcza	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Wszystkie przedmioty	2	1	2	4	1	0	0	1	1	0	0	1	6	7	13
Religia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

1.3 Zawód planowany w przyszłości

Zawód	KLASA												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Nie wiem	6	0	2	7	2	2	2	5	0	0	6	3	18	17	35
Zawody medyczne	1	1	0	2	2	1	1	0	1	0	1	0	6	4	10
Zawody biologiczno-chemiczne	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Zawody artystyczne	0	4	0	2	0	3	0	2	2	3	0	3	2	17	19
Zawód nauczycielski	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	3	4
Zawód humanistyczny	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0	0	1	4	1	5
Zawody ekonomiczne, stanowiska kierownicze	1	0	1	0	0	0	0	0	2	1	1	0	5	1	6
Zawody sportowe	3	0	3	0	0	0	1	1	4	0	1	0	12	1	13
Zawód informatyka	0	0	4	0	4	1	1	0	0	0	1	0	10	1	11
Zawody usługowe	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	2	1	5	2	7
Zawody mundurowe	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3	0	6	0	6
Szerokie zainteresowania	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
Naukowiec	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

Zawody medyczne obejmowały: medycynę, stomatologię, weterynarię, pielęgniarstwo etc.

Zawody biologiczno-chemiczne obejmowały: biologię, chemię, biochemię kliniczną, farmację etc.

Zawody artystyczne obejmowały: malarstwo, fotografię, plastykę, architekturę, muzykę, rzeźbę etc.

Zawody humanistyczne obejmowały: socjologię, psychologię, filozofię, politologię, prawo etc.

Zawody usługowe obejmowały: hydraulikę, sektor handlowo-usługowy, pracownik banku, kierownik ruchu lotniczego

Zawody mundurowe obejmowały: policję i żołnierzy zawodowych

Poprzez szerokie zainteresowania rozumieliśmy wskazanie więcej niż jeden zawód przez respondenta.

2. Zestawienie danych z ankiety, poza hipotezami (w liczbach bezwzględnych)

2.1 Czy lubisz swoją szkołę? Uzasadnij odpowiedź.

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	5	2	6	9	5	8	7	6	7	5	15	8	45	38	83
Nie	3	3	4	1	2	0	2	3	2	0	0	0	13	7	20
Nie mam zdania	7	2	1	1	3	0	0	0	3	0	0	1	14	4	18
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.1.1 Dlaczego lubisz, bądź nie lubisz swoją szkołę.

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Nie lubię się uczyć	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3	8
Są fajni koledzy i koleżanki	2	0	2	2	4	5	3	3	6	0	3	3	20	13	33
Dobrze się uczę	1	0	0	2	1	2	0	1	0	0	5	3	7	8	15
Są fajni nauczyciele	2	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2	1	7	1	8
W mojej szkole są bardzo dobre warunki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Moja szkoła jest blisko domu	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Moja szkoła jest w porządku pod każdym względem	1	0	1	1	3	3	0	1	0	3	2	0	7	8	15
Moja szkoła jest beznadzieja	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	1	4
Razem	10	3	7	6	9	10	4	5	8	3	12	8	50	40	85

2.2 Czy w Twojej szkole rozmawia się o narkotykach?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	3	3	1	3	1	2	2	2	2	0	2	3	11	13	24
Nie	6	3	6	4	4	3	5	4	5	3	7	1	33	18	51
Nie wiem	6	1	4	4	5	3	2	3	5	2	6	5	28	18	46
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.3 Czy rozmawiałeś/rozmawiałaś kiedykolwiek o narkotykach?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	6	4	4	8	5	8	2	2	2	1	2	7	21	30	51
Nie	6	2	7	0	3	0	6	6	7	3	9	2	38	13	51
Nie pamiętam	3	1	0	3	2	0	1	1	3	1	4	0	13	6	19
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.3.1 Jeśli tak. Z kim? [Respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.]

Odpowiedzi	K L A S A												Razem odpowiedzi		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Z kolegami	4	2	1	2	2	3	0	1	4	2	1	0	12	10	22
Z nauczycielami	1	3	0	2	1	1	3	1	0	2	3	0	8	9	17
Z rodzicami	4	1	3	6	2	4	0	1	1	0	0	0	10	12	22
Z mamą	0	0	1	1	2	2	0	0	4	0	4	0	11	3	14
Z rodzeństwem	0	0	0	1	0	0	2	0	2	0	4	0	8	1	9
Z wychowawcą klasy	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Razem odpowiedzi	9	6	5	12	7	11	5	3	11	4	12	0	49	36	85

2.4 Jeśli nie rozmawiałeś/rozmawiałaś nigdy o narkotykach. Czy chciałbyś/chciałabyś porozmawiać na temat narkotyków i osób, które je zażywają?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	4	2	2	2	4	0	2	2	0	0	2	5	14	11	25
Nie	3	0	6	3	5	6	5	5	6	4	8	1	33	19	52
Nie wiem	6	1	0	2	1	0	1	2	6	1	5	2	19	8	27
Razem	13	3	8	7	10	6	8	9	12	5	15	8	66	38	104

2.4.1 Z kim chciałbyś/chciałabyś porozmawiać na temat narkotyków i osób, które je zażywają?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Z osobą, która wcześniej zażywała narkotyki	2	2	3	4	1	4	1	0	1	0	2	0	10	10	20
Z rodzicami	1	1	0	0	0	0	0	2	1	2	0	1	2	6	8
Z nauczycielami	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2
Z osobą kompetentną	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	3
Z lekarzem	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	1	2	3	5
Razem	4	3	4	5	1	4	1	3	3	3	4	3	17	21	38

2.4.2 Jeśli nie chcesz rozmawiać nt. narkotyków i zjawiska narkomanii – napisz dlaczego?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Nie lubię narkotyków	2	0	0	3	0	1	1	0	4	2	1	1	8	7	15
Nie lubię narkomanów	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
Nie interesuje mnie ten temat	2	4	3	0	4	1	2	2	1	1	3	1	15	9	24
Wstydzę się	2	0	0	0	1	0	0	2	1	3	0	3	4	8	11
Razem	7	4	3	5	5	2	3	4	6	6	4	5	28	26	54

2.5 Czy kiedykolwiek widziałeś/widziałaś osobę zażywającą narkotyki?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	3	5	4	3	5	4	2	1	3	0	6	0	23	13	36
Nie	9	2	7	8	5	4	5	7	7	5	9	6	42	32	74
Nie wiem	3	0	0	0	0	0	2	1	2	0	0	3	7	4	11
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.6 Jeśli widziałeś osobę zażywającą narkotyki – napisz w jakim miejscu?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
W telewizji	0	3	0	0	2	2	0	1	2	0	2	4	6	10	16
Na osiedlu	0	1	0	0	3	1	0	1	0	1	5	0	8	3	11
Na stacji benzynowej	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
W centrum miasta	2	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	7
Nad morzem	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	3	3
Na klatce schodowej	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	3
Na dworcu kolejowym	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	4	0	4
W okolicach Kościoła	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Razem	2	5	4	2	5	5	0	2	5	3	9	5	25	21	46

2.7 Jeśli widziałeś/widziałas osobę zażywającą narkotyki, spróbuj opisać jak czułeś się/czułaś w tej sytuacji.

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
„Normalnie, ale się do niej nie zbliżałem/am”	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
„Strach i lęk”	2	2	3	0	2	1	0	0	2	0	0	0	9	3	12
„Szok”	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	2
„Obserwowałam zachowanie i wygląd”	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
„Niechęć”	1	2	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3	3	6
„Nie wiem”	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	4	1	5
„Uczucie mdłości”	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
„Współczucie i żal”	0	0	0	2	0	2	0	2	0	0	1	0	1	6	7
„Bezradność”	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
„Brak zrozumienia”	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
„Nie zwracam na nich uwagi”	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	0	0	4	4
„Obrzydzenie”	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
„Dziwnie się czułem”	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Razem	5	7	3	6	5	5	4	2	2	0	5	1	20	25	45

2.8 Czy wśród Twoich kolegów/koleżanek/przyjaciół jest ktoś, kto zażywa lub zażywał narkotyki?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	1	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	1	5	4	9
Nie	5	4	3	1	5	6	4	3	3	1	3	3	23	18	41
Nie wiem	8	4	8	7	4	2	5	5	8	4	11	5	44	27	71
Razem	14	8	12	10	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.9 Czy potrafisz wymienić nazwy jakichś narkotyków?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	14	6	11	7	6	7	6	5	8	2	15	7	60	34	94
Nie	1	1	0	4	4	1	3	4	4	3	0	2	12	15	27
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.9.1 Jakie znasz narkotyki? [Respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi].

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Brak odpowiedzi	1	1	0	4	4	1	3	5	4	3	2	2	14	16	30
Przetwory konopi indyjskich (marihuana, haszysz)	14	6	9	8	2	4	5	2	8	2	12	5	50	27	77
Morfina	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	5	0	8	0	8
Ekstaza	6	1	2	1	2	1	1	2	0	0	9	0	20	5	25
Amfetamina	8	6	7	6	5	3	1	1	1	0	9	3	31	19	50
LSD	0	0	2	1	2	0	1	1	1	0	7	0	13	2	15
Heroina (kompot)	1	1	5	4	4	3	1	0	2	2	11	6	24	16	40
Opium	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	3
Leki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
Używki (tytoń, alkohol)	3	3	5	0	4	0	0	1	0	0	1	1	13	5	18
Kokaina	14	5	8	6	4	2	2	2	3	0	9	0	34	15	49
UFO	11	6	8	8	5	5	5	2	5	1	12	4	46	26	72
Środki wziewne (klej, rozpuszczalniki)	0	0	3	0	0	2	0	0	1	0	4	0	8	2	10
Grzyby halucynogenne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Sterydy	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Razem	60	29	49	34	34	21	20	16	25	8	85	21	269	133	402

2.10 Czy ktoś częstował Cię już kiedyś narkotykiem?

Jedna osoba płci żeńskiej była częstowana narkotykiem na terenie szkoły. Respondent odpowiedział, że był częstowany kokainą.

2.11 Jak sądzisz - dlaczego młodzież sięga po narkotyki? [Respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi].

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Słabe więzi z rodzicami	5	3	5	5	4	3	2	4	4	4	5	3	25	22	47
Kłopoty w szkole	7	3	7	9	7	3	3	5	7	4	8	4	39	28	67
Konflikty z prawem	3	0	3	6	2	3	0	1	4	1	6	0	18	11	29
Dla zabawy, rozrywki, wypoczynku	9	0	6	7	4	6	3	6	7	3	10	5	39	27	66
Jest to próba zwrócenia na siebie uwagi	9	2	5	7	5	5	5	4	4	1	10	4	38	23	61
Chęć zbuntowania się	2	0	2	6	3	1	1	3	3	0	8	1	19	11	30
Dla zdobycia przyjaciół	6	2	3	6	4	4	1	2	1	1	3	1	18	16	34
Jest to próba ucieczki od codziennych problemów	1	4	2	1	3	2	2	0	0	0	2	1	10	8	18
Razem	42	14	33	47	32	27	17	25	30	14	52	19	206	146	352

2.12 Jak myślisz czy narkotyki sprzyjają łamaniu prawa?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	11	6	10	10	10	6	5	6	9	3	12	5	57	36	93
Nie	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	3	4
Nie wiem	4	1	1	1	0	2	3	2	3	1	3	3	14	10	24
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.13 Jak sądzisz, co należy zrobić żeby młodzież nie sięgała po narkotyki? [Respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.]

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'		M	K	Suma
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Nie produkować	6	2	2	2	1	3	0	2	0	2	1	0	10	11	21
Stosować profilaktykę	2	1	0	0	3	3	0	5	2	0	0	0	7	9	16
Zatrudnić ochronę w szkołach	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	4	1	5
Prawo powinno karać sprzedawców narkotyków	5	0	2	3	2	1	1	1	2	1	0	0	12	6	18
Prawo powinno karać narkomanów	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	2	2	4
Nie wiem	6	0	3	2	2	1	5	0	2	0	5	4	23	7	30
Nie nawiązywać kontaktów z nieznanymi	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Należy leczyć uzależnionych	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	4
Należy powiadomić organy ścigania	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	1	3	4
Należy powiadomić dyrektora szkoły	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Nie ma sensu próbować coś robić	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Należy słuchać rad rodziców	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Razem	24	5	8	7	9	12	6	8	7	3	9	8	63	43	106

2.13 Gdzie można kupić narkotyki? [Respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.]

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Na osiedlu	5	4	3	4	6	5	4	2	4	1	3	1	25	17	42
W centrum miasta	8	3	2	2	5	3	3	3	3	0	7	1	28	12	40
W szkole	13	4	3	4	6	1	5	0	2	1	6	3	35	13	48
W dyskotecce, pubie, salonie gier	15	5	7	11	7	6	4	5	8	5	14	9	55	41	96
Na treningu, w siłowni	1	2	1	1	1	1	2	0	2	0	6	2	13	6	19
Razem	42	18	16	22	25	16	18	10	19	7	36	16	156	89	245

2.14 Czy Twoim zdaniem narkotyki są groźne?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Tak	14	7	11	11	10	7	7	9	11	4	13	8	66	46	112
Nie	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	2
Nie wiem	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	1	5	2	7
Razem	15	7	11	11	10	8	9	9	12	5	15	9	72	49	121

2.14.1 Dlaczego narkotyki są groźne?

Odpowiedzi	K L A S A												Razem		
	VI 'a'		VI 'b'		VI 'c'		VI 'd'		VI 'e'		VI 'f'				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Suma
Można zrobić sobie krzywdę	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Można umrzeć	10	5	3	8	8	3	1	4	9	4	8	5	39	29	68
Można popełnić ciężkie przestępstwo	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	1	3
Można zgłupieć	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	2	3	5
Można zrujnować sobie życie	2	1	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	2	5	7
Można się uzależnić	2	1	2	1	2	3	0	3	0	1	6	1	12	10	22
Można utracić zdrowie	1	0	5	3	3	2	2	3	1	0	2	2	14	10	24
Można stracić przyjaciół	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Można zakazić się HIV i zachorować na AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2
Razem	15	10	10	13	15	10	4	13	11	5	17	10	72	61	133

3. Zestawienie danych (falsyfikacja/weryfikacja hipotez)

3.1 Poziom wiedzy o narkotykach i zjawisku narkomanii

Płeć	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM
Poziom wiedzy			
Wysoki	0	9	9
Średni	11	9	20
Niski	38	54	92
RAZEM	49	72	121

$\chi^2 > \chi^2_{\alpha}$ 7,9015 > 5,991 przy $p=0,05$ $T=0,214$ $C=0,247$ $C_{\max}=0,788$
 $C_{\text{kor}}=0,313$

Nie mam podstaw aby potwierdzić H_0 i odrzucić H_1 . Istnieje słaba zależność.

Hipoteza badawcza została potwierdzona.

3.2 Doświadczenia związane z narkotykami i osobami je zażywającymi

Płeć	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM
Ilość doświadczeń			
Dużo	11	7	18
Średnio	6	21	27
Mało	32	44	76
RAZEM	49	72	121

$X^2 > X^2_{\alpha}$ $7,984 > 5,991$ przy $p=0,05$ $T=0,216$ $C=0,784$ $C_{max}=0,788$
 $C_{kor}=0,994$

Nie mam podstaw aby potwierdzić H_0 i odrzucić H_1 . Istnieje bardzo silna zależność.

Hipoteza została potwierdzona.

3.3 Sympatia do szkoły ma wpływ na poziom wiedzy

Poziom wiedzy	Niski		Średni		Wysoki		RAZEM
	M	K	M	K	M	K	
Lubisz szkołę?							
Tak	33	32	8	6	4	0	83
Nie	9	4	1	3	3	0	20
Nie wiem	12	2	0	2	2	0	18
RAZEM	54	38	9	11	9	00	121

$X^2 < X^2_{\alpha}$ $3,4863 < 9,488$ przy $p=0,05$

Nie mam podstaw aby potwierdzić H_1 i odrzucić H_0 .

Hipoteza badawcza została odrzucona.

3.4 Stosunek do osób narkotyzujących się

Płeć	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM
Stosunek			
Pozytywny	12	11	23
Negatywny	6	25	31
Obojętny	31	36	67
RAZEM	49	72	121

$X^2 > X^2_{\alpha}$ $7,977 > 5,991$ przy $p=0,05$ $T=0,215$ $C=0,248$ $C_{max}=0,314$
 $C_{kor}=0,313$

Nie mam podstaw aby potwierdzić H_0 i odrzucić H_1 . Istnieje słaba zależność.

Hipoteza badawcza została potwierdzona.

Rozdział 4

Wnioski z badań

1) W badaniu uczestniczyło 121 respondentów, z czego 72 (ok. 60%) respondentów stanowili mężczyźni, a 49 (ok. 40%) osób to kobiety.

2) Za ulubiony przedmiot większość respondentów, bo aż 35,5% uważa wychowanie fizyczne, ok. 30% preferuje przedmioty ścisłe. 11% respondentów wybrało wszystkie przedmioty. Najmniej preferowane przedmioty to religia i godzina wychowawcza, stanowiące łącznie 1,7%.

Spośród zawodów, które respondenci planują wykonywać w przyszłości, najczęściej wybierano:

- zawody artystyczne (ok. 15,7%);
- zawody sportowe (ok. 10,7%);
- zawód informatyka (ok. 9%);
- zawody medyczne (ok. 8,3%).

29% respondentów nie zdecydowało jaki zawód chciałoby wykonywać w przyszłości. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się zawody biologiczno-chemiczne, zawody humanistyczne, a także zawód nauczycielski.

3) 68,9% respondentów lubi swoją szkołę, 16,5% nie darzy sympatią swojej szkoły. 14,9% respondentów nie ma na ten temat zdania.

Respondenci uzasadnili swój wybór:

27,2% - są fajni koledzy i koleżanki;

12,4% - dobrze się uczyć;

12,4% - moja szkoła jest w porządku pod każdym względem;

6,6% - nie lubię się uczyć;

3,3% - moja szkoła jest beznadziejna;

4) Około 20% uznało, że w szkole prowadzone są lekcje nt. narkotyków i narkomanii. Przeciwnego zdania było 42% respondentów. Aż 38% nie wiedziało czy szkoła prowadzi lekcje poruszające tę problematykę.

5) Około 42% respondentów rozmawiało na temat narkotyków i zjawiska narkomanii. Najczęściej tego typu rozmowy prowadzono z:

- kolegami i koleżankami (ok. 18%);
- rodzicami (ok. 18%);

- nauczycielami (ok. 14%);
- mamą (ok. 11,6%);
- rodzeństwem (ok. 7,4%);
- wychowawcą klasy (ok. 0,8%).

Około 42% respondentów uznało, że nie rozmawiało nigdy o narkotykach. Jedynie około 20,6% uczniów chciałoby porozmawiać nt. narkotyków i zjawiska narkomanii. W większości przypadków, bo w 16,5% respondenci chcieliby porozmawiać o narkotykach i związanych z nimi problemami, z osobami, które wcześniej były uzależnione od narkotyków. W 6,6% przypadków respondenci podawali rodzeństwo, a w około 4% - lekarza.

Około 15,7% osób nie pamięta czy kiedykolwiek rozmawiali o narkotykach.

Aż ok. 43% respondentów nie chce rozmawiać na ten temat, a ok. 22,3% nie ma na ten temat zdania. Uzasadniając dlaczego nie chcą rozmawiać nt. temat, respondenci najczęściej podawali:

- nie interesuje mnie ten temat (ok. 19,8%);
- nie lubię narkotyków (ok. 12,4%);
- wstydę się (ok. 9%);
- nie lubię narkomanów (ok. 2,5%).

6) 29,7% respondentów miało styczności społeczne z osobą narkotyzującą się. Najczęściej zdarzenie to miało miejsce w:

- telewizji (ok. 13,2%) – nie jest to jednak styczność społeczna, lecz pośredni kontakt z problemem;
- na osiedlu (ok. 9%);
- w centrum miasta (ok. 5,8%);
- na dworcu PKP (ok. 3,3%);
- nad morzem (ok. 2,4%);
- na klatce schodowej (ok. 2,4%);
- przy Kościele (ok. 0,8%).

Respondenci, którzy mieli kontakt z osobami uzależnionymi w takiej chwili najczęściej odczuwali:

- strach i lęk (ok. 26,6%);
- żal i współczucie (ok. 15,5%);
- niechęć (ok. 13,3%).

Zdecydowana większość, bo około 61,1% uznało, że nigdy nie widziało osoby uzależnionej od środków psychoaktywnych, a co się z tym wiąże ta grupa respondentów mogła nie mieć

jakichkolwiek kontaktów na poziomie styczności społecznych z osobami narkotyzującymi się.

Ok. 9% respondentów uznało, że nie wie czy miało kontakt z osobą uzależnioną od narkotyków.

7) Spośród respondentów 9 osób zna w swoim otoczeniu osoby, które zażywają lub zażywały narkotyki. 41 osób twierdzi, że nie ma wśród ich bliskich i znajomych, osób uzależnionych od narkotyków. 71 osób uznało, że nie wie czy wśród znajomych są takie osoby.

8) Około 77,7% respondentów potrafi wymienić nazwy narkotyków. 22,3% respondentów uznało, że nie zna jakichkolwiek nazw narkotyków.

Brak odpowiedzi	ok. 24,8% respondentów
Przetwory konopi indyjskich	ok. 63,6% odpowiedzi
Morfina	ok. 6,6% odpowiedzi
Ekstaza	ok. 20,6 % odpowiedzi
Amfetamina	ok. 41,3% odpowiedzi
LSD	ok. 12,4% odpowiedzi
Heroina (kompot)	ok. 33% odpowiedzi
Opium	ok. 2,5% odpowiedzi
Leki	ok. 1,6% odpowiedzi
Używki (tytoń, alkohol)	ok. 14,9% odpowiedzi
Kokaina	ok. 40,5% odpowiedzi
UFO	ok. 59,5% odpowiedzi
Środki wziewne (klej, rozpuszczalniki)	ok. 8,3 % odpowiedzi
Grzyby halucynogenne	ok. 0,8% odpowiedzi
Sterydy	ok. 1,6% odpowiedzi

Narkotyk o nazwie UFO, choć jest ekstazą, celowo został wyodrębniony spośród innych narkotyków. W okresie przeprowadzania naszych badań w środkach masowego przekazu pojawiło się wiele informacji o zgonach spowodowanych właśnie użyciem UFO. Jest to widoczny wpływ oddziaływania mediów.

9) 76,8% respondentów uznało, że narkotyki sprzyjają łamaniu prawa. Przeciwnego zdania było jedynie około 3,3% respondentów, a 19,8% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

10) Według respondentów młodzież sięga po narkotyki najczęściej z następujących powodów:

- kłopoty w szkole – ok. 19% odpowiedzi;
- chęć zabawy, rozrywki, wypoczynku – ok. 18,7% odpowiedzi;
- próba zwrócenia na siebie uwagi – ok. 17,3% odpowiedzi;
- słabe więzi z rodzicami – ok. 28,4% odpowiedzi;
- w celu zdobycia przyjaciół – ok. 9,6% odpowiedzi;
- chęć buntu – ok. 8,5% odpowiedzi;
- konflikt z prawem – ok. 8,2% odpowiedzi;
- próba ucieczki od codziennych problemów – ok. 5% odpowiedzi.

11) Respondenci zastanawiając się nad tym, co należy zrobić aby młodzież nie sięgała po narkotyki, najczęściej stwierdzali:

- nie wiem – ok. 28,3%;

- nie produkować – ok. 19,8%;
- stosować profilaktykę – ok. 15%;
- karać dealerów – ok. 17%;
- zatrudnić ochronę w szkołach – ok. 4,7%;
- karać narkomanów – ok. 3,7%.

12) Aż 92,5% respondentów uznało, że narkotyki są groźne. Przeciwnego zdania było 1,6%. Nie miało zdania 5,8% respondentów.

Próbując uzasadnić stwierdzenie, jakoby narkotyki były groźne najczęściej twierdzono:

- można umrzeć – ok. 51%;
- można się uzależnić – 16,5%;
- można utracić zdrowie – ok. 18%.

13) Respondenci odpowiadając na pytanie – gdzie można kupić narkotyki uznawali:

- w dyskotecze, pubie, salonie gier – ok. 39%;
- w szkole – ok. 19,6%;
- na osiedlu – ok. 17%;
- w centrum miasta – ok. 16,3%;
- na treningu, w siłowni – ok. 7,7%.

14) Większość respondentów – ok. 55,3% ma obojętny stosunek do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych. 30,5% respondentów ma stosunek negatywny, a jedynie 25,6% ma pozytywny stosunek do osób uzależnionych od narkotyków.

15) Badania wykazały także, że nie ma zależności pomiędzy sympatią do szkoły, a poziomem wiedzy o narkotykach i zjawisku narkomanii.

Zakończenie

Próbując sformułować najbardziej ogólne wnioski należy zwrócić uwagę na konieczność edukacji młodzieży szkolnej w zakresie problematyki narkomanii. Badania wykazały bowiem, że choć z jednej strony zdarzają się jednostki ze stosunkowo wysokim poziomem wiedzy na ten temat, to jednak jest jeszcze stosunkowo dużo osób bardzo słabo orientujących się w tychże kwestiach.

Zajmując się edukowaniem młodzieży dużo uwagi należy poświęcić zagadnieniom psychologicznym oraz socjologicznym, wiążącym się z problematyką uzależnień. Z tego względu proponuję nie tylko zorganizowanie zajęć teoretycznych, ale także warsztatowych. W zakresie tych ostatnich należałoby zająć się kształtowaniem niektórych umiejętności społecznych, takich jak choćby empatia. Warto ponadto zorganizować pogadanki z uczniami i psychodramy, dzięki którym uczniowie będą mieli możliwość wczucia się w konkretne sytuacje społeczne związane z problematyką uzależnień od środków psychoaktywnych.

Bibliografia:

1. Blalock H.M, Statystyka dla socjologów, Warszawa 1977
2. Baran-Furga H., Substancje psychoaktywne, Koszalin 1998
3. Dimoff T., Carper S., Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki, Warszawa 1993
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 1999-2001, Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, Warszawa 1999
5. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy. Przygotowywanie i sprawdzanie narzędzia badawczego, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1984
6. Markiewicz A., Środki odurzające a młodzież, Warszawa 1996
7. Mayntz R., Holm K., Hübner P., Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985
8. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1965
9. Nowak S., Studia z metodologii badań społecznych, Warszawa 1965
10. Nowak S., Metody badań socjologicznych. Wybór tekstów, Warszawa 1975
11. Nowak S., Funkcje wskaźnikowe odpowiedzi w badaniach ankietowych. Pojęcia i wskaźniki, [w:] Studia z metodologii nauk społecznych, Warszawa 1965
12. Problemy narkomanii, Biuletyn Nr 4/1999 i 1,2/2000, Warszawa, Biuro ds. Narkomanii
13. Roczniki statystyczne, 1990-1998, Warszawa
14. Sillamy N., Słownik psychologii, Katowice 1998
15. Szewczuk W., Słownik psychologiczny, Warszawa 1985
16. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 1999
17. Załęcki P., Olechnicki K., Słownik socjologiczny, Toruń 1997

Prawa autorskie zastrzeżone.

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego „Stricte”

Szczecin 2007

<http://www.stricte.free.ngo.pl>

E-mail: stricte@onet.eu